

Starostlivosť o poľnohospodársku krajinu

Na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre sa konala 28. marca 1996 odborná konferencia so zahraničnou účasťou *Program starostlivosti o poľnohospodársku krajinu aj z hľadiska vstupu do Európskej únie*. Usporiadateľom podujatia bola Únia krajinných inžinierov Slovenska, Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva VŠP v Nitre a Výskumný ústav závlahového hospodárstva v Bratislave. Ústredným gestorom akcie bola Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora.

Cieľom konferencie bolo aktivizovať slovenskú odbornú verejnosť pre starostlivosť, tvorbu a využívanie poľnohospodárskej krajiny. Zúčastnilo sa na nej 96 odborníkov z oblasti ekológie, biológie, geografie, environmentalistiky, pôdohospodárstva, meliorácií a pozemkových úprav.

Prednášky, ktoré na konferencii odzneli, možno tematicky rozčleniť do štyroch blokov:

- Teória a metodológia výskumu poľnohospodárskej krajiny s dôrazom na štruktúru, funkčnosť a dynamiku krajiny.

- Krajínovotvorné prvky poľnohospodárskej krajiny – vinohradníctvo, roľnícke usadlosti, poľnohospodárske areály – ako výrazné formy osídlenia poľnohospodárskej krajiny Slovenska.

- Špecifikácia problémov poľnohospodárskej krajiny:

- Problémy ohrozenia ekologickej kvality priestorovej štruktúry a stability krajiny, vznikajúce v dôsledku pôsobenia stresových faktorov na ekologicky hodnotné segmenty krajiny s vysokým ekostabilizačným účinkom.

- Problémy ohrozenia prírodných zdrojov, vznikajúce v dôsledku pôsobenia stresových faktorov na prírodné zdroje – vodu, pôdu, ovzdušie, lesy, genofond. Dominantné postavenie v tomto bloku má degradácia pôdneho fondu.

- Problémy ohrozenia človeka a jeho životného priestoru, vznikajúce pôsobením stresových faktorov na ľudský organizmus a životné podmienky človeka.

- Programy podporujúce starostlivosť o poľnohospodársku krajinu:

- Ekologické plánovanie krajiny, zabezpečujúce jej ekologicky optimálne využívanie.

- Územné systémy ekologickej stability, zabezpečujúce zachovanie rôznorodosti podmienok a foriem života krajiny.

- Pozemkové úpravy, zamerané na racionálne využívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

- Revitalizácia vodných tokov, zameraná na oživenie vodných tokov v poľnohospodárskej krajine.

- Trvalo udržateľný rozvoj – rozvoj, ktorý uspokojuje potreby súčasnej generácie bez toho, aby ohrozoval schopnosť budúcich generácií uspokojovať ich potreby.

Súčasnou konferencie bola panelová diskusia, ktorá dopĺňala a konkretizovala jednotlivé prednesené príspevky.

Z prednášok vyplynulo, že problémy slovenskej poľnohospodárskej krajiny sú široké a rôznorodé. Existujú síce dobre teoreticky prepracované čiastkové podporné programy starostlivosti o poľnohospodársku krajinu, ale ich aplikácia

v praxi je problematická z rôznych dôvodov:

- často ide o nadrezortné štúdie, ktoré nemá kto realizovať,
- nedostatok kvalifikovaných pracovníkov schopných rozpracovať a realizovať tieto programy,
- nízka odborná uroveň odberateľov a užívateľov ekologických štúdií,
- nedostatočné ekologické vedomie spoločnosti a pod.

Na elimináciu týchto problémov treba vypracovať komplexný a cieľavedomý program starostlivosti o poľnohospodársku krajinu. Zo záverov konferencie vyplynulo, že Únia krajinných inžinierov Slovenska v spolupráci s ďalšími odborníkmi vypracujú dokument *„Konceptcia starostlivosti o poľnohospodársku krajinu“* a predložia ju orgánom štátnej správy. Na zvýšenie odbornej kvalifikácie a ekologického vedomia zorganizuje v spolupráci s Katedrou UNESCO pre ekologické vedomie a trvalo udržateľný rozvoj cyklus prednášok a školení o jednotlivých dokumentoch o ochrane a tvorbe krajiny.

Zita Izakovičová

